

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕКРЕАЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Рекреаційна географія**» для здобувачів вищої освіти галузі знань 10 Природничі науки спеціальності 106 Географія освітньої програми **Географія**.

Розробники:

Шароді В.В. – старший викладач кафедри фізичної географії та раціонального природокористування.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

протокол № 11 від «25» червня 2021 р.

Завідувач кафедри Поп С.С.

Схвалено методичною комісією географічного факультету
Протокол №8 від 29 червня 2021 р.

Голова методичної комісії Потіш Л.А.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма Навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1- й	3-й
Кількість модулів –2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	2- й	5-й
	Лекції:	
	32	14
	Практичні (семінарські):	
	28	6
Вид підсумкового контролю: усний	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	60	100

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета засвоєння дисципліни «Рекреаційна географія»:

- формувати у студентів фахового розуміння геопросторових особливостей рекреаційного комплексу;
- використовувати теоретичні надбання у виробництві та просуванні рекреаційних послуг.

Задачі освоєння дисципліни:

- вміти виявляти проблеми та аспекти удосконалення розвитку й успішного функціонування складових рекреаційної географії;
- використовувати теоретичні надбання у галузі наукових рекреаційних досліджень;

Відповідно до освітньої програми «Географія», вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу та суспільство та у розвитку суспільства, техніки та технологій, використовувати різні форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.

ФК 5. Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

ФК 7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації.

ФК 9. Здатність до планування та організації, проведення досліджень і підготовки звітів.

ФК 11. Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Рекреаційна географія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1.2. Іноземна мова.

ОК 1.4 Історія та культура України.

ОК 2.2 Загальне землезнавство.

ОК 2.14 Основи екології.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Географія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.	ПРН 1
Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.	ПРН 5
Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук.	ПРН 6

Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, у тому числі в Україні.	ПРН 10
Дотримуватися морально-етичних аспектів дослідження, чесності, професійного кодексу поведінки.	ПРН 11
Застосування набутих знань, умінь та практичних навичок для з'ясування стану раціонального використання природних ресурсів території та її соціально-економічного розвитку із використанням місцевих ресурсів.	ПРН 12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Рекреаційна географія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук для формування оптимальної територіальної організації сфери туризму.	ПРН 1
Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук приймати оптимальні рішення (у тому числі управлінські) щодо розміщення окремих елементів (об'єктів, явищ, процесів) сфери туризму відповідно до особливостей довкілля,	ПРН 5
Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук визначення потужностей окремих туристичних систем згідно із потенціалом рекреаційних ресурсів,.	ПРН 6
Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, у тому числі в Україні для прогнозування перспективного розвитку сфери туризму в конкретному регіоні чи країні в цілому.	ПРН 10
Дотримуватися морально-етичних аспектів дослідження, чесності, професійного кодексу поведінки для вирішення питань, пов'язаних з втручанням в природу.	ПРН 11
Застосування набутих знань, умінь та практичних навичок для з'ясування стану раціонального використання природних ресурсів території та її соціально-економічного розвитку із використанням місцевих ресурсів для кращого розміщення окремих елементів (об'єктів, явищ, процесів) сфери туризму відповідно до особливостей довкілля.	ПРН 12

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- залік;
- командні проекти;
- презентації результатів виконаних групових завдань.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, бесіда, розповідь), практичні (семінарське заняття, практична робота, вправи), наочні (ілюстрації, демонстрації).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування на лекційних заняттях, усні виступи на семінарських заняттях.

Форма модульного контролю: модульні контрольні роботи в письмовій формі у вигляді розписових запитань або тестів.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота №1	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	CP	50	100
5	5	5	5	5	5	5	15		

T1 – теми семінарських занять, CP – самостійна робота студента

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота №1	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	CP	50	100
5	5	5	5	5	5	5	15		

T1 – теми семінарських занять, CP – самостійна робота студента

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські заняття)	7	35	7	35
Презентація	1	15	1	15
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	9	100	9	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При оцінюванні знань враховується в першу чергу повнота, правильність і вичерпність відповідей на поставлені в модульних контрольних роботах запитання. Відомість результатів оформлюється за системою ECTS.

Оцінка «відмінно» виставляється, якщо під час проведення контролю було виявлено:

1. Наявність у студента всебічних, повних, глибоких інтегрованих знань програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання запропонованого варіанту.
2. Вміння студента в письмовій та усній формі чітко, вичерпно і правильно викласти відповіді на питання запропонованого варіанту.
3. Глибоке розуміння студентом взаємозв'язку головних понять і положень предмета, розуміння значення цих положень і понять для майбутньої професії.
4. Високий рівень підготовленості студента з питань курсу до подальшої роботи над вдосконаленням рівня своєї професійної кваліфікації.

У відповідях студентів не має бути значних помилок. Відмінно виконана робота демонструє наявність у студента творчих здібностей.

Оцінка «добре» виставляється, коли студент письмово відповів на всі запитання, засвоїв всю навчальну програму курсу. У відповідях, які оцінені на «добре», можлива не більш як одна

незначна помилка або виявлено декілька неточностей. Студент спроможний з допомогою літератури ліквідувати всі недоліки у відповідях.

Оцінка «задовільно» виставляється, коли студент дав відповіді на питання всіх завдань, але при цьому можуть проявитися певні прогалини у засвоєнні програми курсу. У відповідях, які оцінені на «задовільно», можуть зустрітися не більше як одна груба помилка або декілька значних та істотних неточностей.

Оцінка «незадовільно» виставляється за роботу, яка засвідчує про наявність у студента великих та суттєвих прогалин у знаннях основного матеріалу курсу, а у наявних його письмових відповідях є як принципові, так і грубі помилки. Студенти, які не представили письмові відповіді на модульних контрольних роботах, вважаються такими, що одержали оцінку «незадовільно».

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Рекреаційна географія» здійснюється у формі заліку, який проводиться в усній формі. Результати заліку оцінюються за такою шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен та диференційований залік	Залік
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

За бажанням студента результуюча підсумкова оцінка може бути визначена як інтегрована оцінка засвоєння всіх тем дисципліни і кількісно дорівнює середньому арифметичному балів, отриманих за кожний модуль.

Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в національну та шкалу за системою ECTS здійснюється за наступною схемою:

Студент, який отримав за результатами підсумкового контролю оцінку «незараховано» (35-59 балів), зобов'язаний перескласти залік.

Результати підсумкового контролю знань заносяться до екзаменаційної відомості.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади рекреаційної географії.

Тема 1. Рекреаційна географія. Допоміжні науки.

Об'єкт, предмет рекреаційної географії. Завдання рекреаційної географії та зв'язки з іншими науками. Методи наукового дослідження.

Тема 2. Теоретичні засади рекреаційної географії.

Основні поняття рекреаційної географії, Теорії рекреаційної географії. Закономірності, принципи, чинники.

Тема 3. Туризм. Класифікація видів туризму.

Види туризму та їх класифікація. Особливості формування понятійно-термінологічного апарату географії туризму. Загальнонаукові терміни і поняття, які використовуються в географії туризму.

Тема 4. Наукові вивчення територіальних рекреаційних систем.

Рекреаційна діяльність та рекреаційні ресурси як основа розвитку територіальних рекреаційних систем. Розвиток територіальних рекреаційних систем. Особливості територіальних рекреаційних систем.

Тема 5. Геопросторова організація рекреаційного процесу.

Організація ринку туристичного попиту. Структура та територіальна організація рекреаційної діяльності. Роль туристичних кластерів у розвитку рекреаційної індустрії.

Тема 6. Теоретичні основи оцінки рекреаційного потенціалу території.

Природно-ресурсна база рекреаційної діяльності. Методи комплексної оцінки рекреаційних ресурсів. Охорона природи і рекреаційне природокористування.

Тема 7. Рекреаційно-туристичні ресурси.

Природні та історико-культурні рекреаційні ресурси. Заповідна справа та державний природно-заповідний фонд.

Тема 8. Організація використання історико-культурних об'єктів рекреаційно-туристичної діяльності.

Об'єкти рекреаційно-туристичної діяльності. Законодавство України про охорону історико-культурної спадщини.

Розділ II. Рекреаційний потенціал туристичних макрорайонів світу.

Тема 9. Північно-американський рекреаційний макрорегіон.

Тема 10. Карибський рекреаційний макрорегіон.

Тема 11. Південно-американський рекреаційний макрорегіон.

Тема 12. Азійський рекреаційний макрорегіон.

Тема 13. Африканський рекреаційний макрорегіон.

Тема 14. Європейський рекреаційний макрорегіон.

Тема 15. Стан та перспективи розвитку рекреаційної галузі в Україні.

Тема 16. Рекреація в Закарпатті. Сучасний стан, найперспективніші види туризму.

**6.2. Структура навчальної дисципліни
(денна форма навчання)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Рекреаційна географія. Допоміжні науки.	4	2				2
Тема 2. Теоретичні засади рекреаційної географії.	4	2				2
Тема 3. Туризм. Класифікація видів туризму.	7	2	2			3
Тема 4. Наукові вивчення територіальних рекреаційних систем.	4	2				2
Тема 5. Геопросторова організація рекреаційного процесу.	6	2	1			3
Тема 6. Теоретичні основи оцінки рекреаційного	4	2				2

потенціалу території.					
Тема 7. Рекреаційно-туристичні ресурси.	4	2			2
Тема 8. Організація використання історико-культурних об'єктів рекреаційно-туристичної діяльності.	6	2			4
Модульна контрольна робота	1		1		
Разом за модуль	40	16	4		20
Модуль 2					
Тема 9. Північно-американський рекреаційний макрорегіон.	12	2	4		6
Тема 10. Карибський рекреаційний макрорегіон.	8	2	2		4
Тема 11. Південно-американський рекреаційний макрорегіон.	8	2	2		4
Тема 12. Азійський рекреаційний макрорегіон.	12	2	4		6
Тема 13. Африканський рекреаційний макрорегіон.	8	2	2		4
Тема 14. Європейський рекреаційний макрорегіон.	12	2	4		6
Тема 15. Стан та перспективи розвитку рекреаційної галузі в Україні.	8	2	2		4
Тема 16. Рекреація в Закарпатті. Сучасний стан, найперспективніші види туризму.	11	2	3		6
Модульна контрольна робота	1		1		
Разом за модуль	80	16	24		40
Разом за семестр	120	32	28		60

(заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання: заочна				
	Усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
3-й семестр					
Тема 1. Рекреаційна географія. Допоміжні науки.	4,5	½			4
Тема 2. Теоретичні засади рекреаційної географії.	4,5	½			4
Тема 3. Туризм. Класифікація видів туризму.	5	1			4
Тема 4. Наукові вивчення територіальних рекреаційних систем.	7	1			6
Тема 5. Геопросторова організація рекреаційного процесу.	7,5	1	½		6
Тема 6. Теоретичні основи оцінки рекреаційного потенціалу території.	7	1			6
Тема 7. Рекреаційно-туристичні ресурси.	4,5	½			4
Тема 8. Організація використання історико-культурних об'єктів рекреаційно-туристичної діяльності.	4,5	½			4
Тема 9. Північно-американський рекреаційний макрорегіон.	12	1	1		10

Тема 10. Карибський рекреаційний макрорегіон.	7,5	1	½		6
Тема 11. Південно-американський рекреаційний макрорегіон.	7,5	1	½		6
Тема 12. Азійський рекреаційний макрорегіон.	12	1	1		10
Тема 13. Африканський рекреаційний макрорегіон.	7,5	1	½		6
Тема 14. Європейський рекреаційний макрорегіон.	12	1	1		10
Тема 15. Стан та перспективи розвитку рекреаційної галузі в Україні.	7,5	1	½		6
Тема 16. Рекреація в Закарпатті. Сучасний стан, найперспективніші види туризму.	9,5	1	½		8
Разом за семестр	120	14	6		100

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	Заочна
1	Найпопулярніші види туризму, їх географія.	2	1/2
2	Рекреаційне районування. Порівняльна характеристика регіонів. Самостійна робота.	2	1/2
3	Методи комплексної оцінки рекреаційних ресурсів	2	1/2
4	Організація використання об'єктів рекреаційно-туристичної діяльності. Самостійна робота.	3	1/2
5	Сучасний стан світової туристичної індустрії та вплив пандемії на неї.	2	1/2
6	Написання МКР №1	1	-
7	Перспективи розвитку національних природних парків України на прикладі США.	2	1/2
8	Туристське навантаження на історико-культурні рекреаційні ресурси Італії.	2	1/2
9	Феномен «країн-готелів» Карибського макрорегіону.	2	1/2
10	Франція як найбільш відвідувана країна Світу. Причини, аналіз факторів.	2	1/2
11	Ізраїль як мекка паломницького туризму.	2	1/2
12	Перспективи розвитку гірськолижного туризму в Україні на прикладі Європейських країн-сусідів.	2	1/2
13	Зелений туризм в Закарпатті. Основи проблеми та методи їх вирішення.	3	1/2
14	Написання МКР №2	1	-
Разом		28	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	Заочна
1	Засвоєння теми 1	2	4
2	Засвоєння теми 2 та підготовка до практичного заняття 1	2	4
3	Засвоєння теми 3	3	4
4	Засвоєння теми 4 та підготовка до практичного заняття 2	2	6
5	Засвоєння теми 5	3	6
6	Засвоєння теми 6	2	6

7	Засвоєння теми 7	2	4
8	Засвоєння теми 8 та підготовка до написання МКР№1	4	4
9	Засвоєння теми 9 та підготовка до семінарського заняття, підготовка презентації з наданого проєкту	6	10
10	Засвоєння теми 10 та підготовка до семінарського заняття	4	6
11	Засвоєння теми 11 та підготовка до семінарського заняття з доповіддю	4	6
12	Засвоєння теми 12 та підготовка до семінарського заняття, підготовка проєкту та доповідь з презентацією	6	10
13	Засвоєння теми 13 та підготовка до семінарського заняття	4	6
14	Засвоєння теми 14 та підготовка до семінарського заняття, захисту обраної теми	6	8
15	Засвоєння теми 15 та підготовка до захисту обраної теми	4	6
16	Засвоєння теми 16 та підготовка доповіді з обраної тематики, повторення матеріалу до написання МКР №2. Підготовка до заліку.	6	10
	Разом	60	100

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійна техніка.

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: прикладні програми (MS Office 2010, MS Windows XP), система електронного навчання Moodle <https://e-learn.uzhnu.edu.ua>, електронна пошта на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>, сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua>, інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Скрипник Н.Я., Сердюк А.М. Рекреаційна географія/ В-во «Центр учбової літератури, 2013.-292 с.
2. Гурова Д.Д., Фролов М.О., Журавльова С.М., Кукліна Т.С., Сердюк О.М. Рекреаційна географія. Навч посібник для студентів ВНЗ. / Запоріжжя: ЛПІС, 2010. - 91 с.3.
3. Масляк О.П. Рекреаційна географія. Навчальний посібник.- К.:Знання, 2008, - 343 с.
4. Поколюдна М.М. Рекреаційна географія: навч посібник/ ХНАМГ, 2012.-275 с.

Допоміжна література

1. Игнатенко А.Н. Рекреационные территориальные системы: Учеб пособие.- Черновцы, 1989.
2. Дмитриевский Ю.Д. Туристские районы мира.- М.: Смоленск.2000.
3. Николаенко Д.В. Рекреационная география.- М.:Мир, 2001

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Всесвітня туристична організація <https://www.unwto.org/>
2. Туристична бібліотека <https://tourlib.net/ua.htm>
3. Туристичний інформаційний портал Закарпаття <https://zaktour.gov.ua/>
<https://tourinform.org.ua>

